

Ministerstwo Edukacji Narodowej

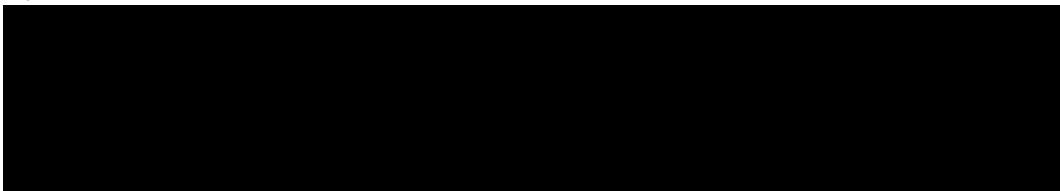
Departament Kształcenia Zawodowego

DKZ-WKD.053.1.2024.DI

Warszawa, 03 stycznia 2025 r.

Pani

Szanowna Pani,

odpowiadając na Pani petycję w sprawie *organizowania testów wiedzy dla byłych uczniów i osób dorosłych w celu dopasowania podstawy programowej*, złożoną 11 października 2024 r., Departament Kształcenia Zawodowego Ministerstwa Edukacji Narodowej uprzejmie informuje.

W art. 46 ust. 1 pkt 3 i art. 47 ust. 1 pkt 1 lit. b-h ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe¹ ustawodawca nałożył na ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania obowiązek określenia, w drodze rozporządzenia:

- podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego, z uwzględnieniem, m.in., potrzeby zapewnienia wysokiej jakości kształcenia zawodowego i dostosowania go do potrzeb rynku pracy;
- podstaw programowych kształcenia ogólnego dla poszczególnych typów szkół, z uwzględnieniem, m.in., celów kształcenia, treści nauczania, umiejętności uczniów, a także zadań wychowawczo-profilaktycznych szkoły, odpowiednio do poszczególnych etapów edukacyjnych.

Tak więc określenie lub nowelizacja podstawy programowej kształcenia w zawodzie lub kształcenia ogólnego następuje każdorazowo w toku procesu legislacyjnego, obejmującego, m.in., etap opiniowania i konsultacji publicznych. Opinie i uwagi zgłaszają eksperci, organizacje pozarządowe i nauczycielskie związki zawodowe. W pracach nad podstawami programowymi kształcenia w zawodach aktywnie uczestniczą także – już na etapie prac koncepcyjnych – organizacje pracodawców, samorządy gospodarcze lub inne organizacje gospodarcze, stowarzyszenia lub samorządy zawodowe, sektorowe

¹ Dz.U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.

rady do spraw kompetencji oraz ogólnopolskie organizacje jednostek samorządu terytorialnego.

Realizowane w szkołach podstawy programowe muszą być adekwatne do potrzeb współczesnego świata, co wymaga weryfikowania ich w oparciu o wyniki badań naukowych i socjologicznych, w tym badań edukacyjnych i badań rynku pracy, z uwzględnieniem kontekstu międzynarodowego.

Szczegółowych danych w dotyczących umiejętności oraz wykształcenia społeczeństwa, w ujęciu krajowym oraz lokalnym, dostarczają badania kapitału ludzkiego. Wskazać tutaj należy, przede wszystkim, badania przeprowadzane cykliczne (co 2 lata) przez Główny Urząd Statystyczny². Raporty z tych badań zawierają, m.in., wskaźniki bezpośrednio wpływające na jakość kapitału ludzkiego, rozumianego jako „wiedza, umiejętności, zdolności oraz inne właściwe jednostce atrybuty ułatwiające tworzenie osobistego, społecznego oraz ekonomicznego dobrostanu”³.

Danych dotyczących jakości kształcenia w polskich szkołach dostarcza działający od wielu już lat system egzaminów zewnętrznych, przeprowadzanych przez okręgowe komisje egzaminacyjne na podstawie art. 9c ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁴. Informacje o wynikach tych egzaminów są publikowane na stronach Centralnej Komisji Egzaminacyjnej⁵, jak również przekazywane dyrektorom szkół, organom prowadzącym szkoły i kuratorom oświaty dla potrzeb doskonalenia jakości realizowanego kształcenia i wychowania.

Od roku 2000 Polska uczestniczy w nadzorowanym przez OECD (Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju), największym na świecie międzynarodowym badaniu umiejętności uczniów PISA (Programme for International Student Assessment, czyli Program Międzynarodowej Oceny Umiejętności Uczniów). Badanie jest realizowane co 3 lata we wszystkich krajach członkowskich OECD, a także w kilkudziesięciu innych krajach. Wyniki badań, publikowane na stronie Instytutu Badań Edukacyjnych <https://pisa.ibe.edu.pl/>, pozwalają na formułowanie wniosków dotyczących jakości systemu edukacji w Polsce, w szczególności w aspekcie umiejętności 15-latków w trzech obszarach: czytanie i interpretacja, nauki przyrodnicze oraz matematyka. Równocześnie – w sposób obiektywny i porównywalny w skali międzynarodowej – pozwalają odpowiedzieć na pytanie, czy młodzi ludzie potrafią efektywnie analizować, rozumować i jasno przekazywać swoje myśli oraz czy są przygotowani do uczenia się przez całe życie.

Należy zatem stwierdzić, że badania i analizy dotyczące dopasowania podstaw programowych do potrzeb współczesnego świata, w tym rynku pracy, są prowadzone

² Publikacja „Kapitał ludzki w Polsce w latach 2018-2022” jest opublikowana na stronie <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/inne-opracowania/inne-opracowania-zbiorcze/kapital-ludzki-w-polsce-w-latach-2018-2022.8.9.html>.

³ Definicja kapitału ludzkiego wg OECD; vide: *The Well-being of Nations. The Role of Human and Social Capital, OECD 2001*, https://www.oecd-ilibrary.org/education/the-well-being-of-nations_9789264189515-en.

⁴ Dz.U. z 2024 r. poz. 750, z późn. zm.

⁵ <https://cke.gov.pl/wyniki-egzaminow/>.

w systemie edukacji systematycznie i kompleksowo, w znacznie szerszym zakresie, aniżeli postulowany w przedmiotowej petycji. Na podstawie danych pozyskiwanych w szeroko zakrojonych badaniach możliwe jest formułowanie wniosków dotyczących poziomu kapitału ludzkiego w Polsce w odniesieniu do obiektywnych wskaźników, porównywalnych również w skali międzynarodowej, a także opracowywanie koncepcji potrzebnych zmian, w tym także w odniesieniu do treści i zakresu realizowanego w szkolnictwie kształcenia ogólnego i zawodowego.

Z poważaniem

Anna Wiśniewska
Zastępca Dyrektora
/ – podpisano cyfrowo/